

Deres ref.:
KU-vurdering

Vår ref.:
5205903/KU-vurdering Gaupås.docx

Dato:
2022-08-19

► KU-vurdering Gaupås høydebasseng

Dette dokumentet gir en oversikt over hvorvidt planarbeidet for nytt høydebasseng på Gaupås i Bergen kommune utløser krav om konsekvensutredning iht. forskrift om konsekvensutredning og jf. plan og bygningsloven § 4-2. Dokumentet gjenspeiler Norconsults egen vurdering. Iht. forskriftens § 4 er kommunen som planmyndighet ansvarlig for å etterprøve denne vurderingen, jf. § 5. Dokumentet er oppdatert i etterkant av oppstartsmøte, etter tilbakemelding i kap. 4.2. av møtereferatet.

Konklusjon

Tiltaket vurderes til ikke å være konsekvensutredningspliktig.

Vurdering

Tiltaket vurderes ikke til å komme inn under § 6 eller § 7 i forskrift om konsekvensutredning. Planlagte tiltak avviker fra overordnet plan KPA 2018, og det må derfor gjøres en nærmere vurdering av om planen kommer inn under § 8 i forskriften og vil få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. En slik vurdering skal gjøres jf. § 10 i forskriften, ved at det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket samt plassering og påvirkning av omgivelsene.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) *Størrelse, planområde og utforming*
- b) *Bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser*
- c) *Avfallsproduksjon og utslipp*
- d) *Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer*

Tiltaket er planlagt på en høyde og vil være synlig av den grunn, samtidig som tiltaket skal utformes med høy grad av landskapstilpasning gjennom terrengbehandling og valg av materialitet slik at den visuelle virkningen av høydebassenget minimeres. Med til dette hører også bevaring av eksisterende trær tett på tiltaket, som vil dempe visuell virkning mot boliger på Gaupås (sør for Gaupåsvatnet). Tiltaket vil skje på areal som ikke tidligere er bebyggt og innebærer derfor et forbruk av naturareal til et menneskelig inngrep. Tiltaket innebærer ikke avfallsproduksjon, men vil medføre klimagassutslipp særlig ifm. anleggsfase og betongarbeid. Dette vil vurderes nærmere i klimagassberegningen som skal følge planforslaget som eget vedlegg, og hvor en innledende vurdering fulgte oppstartsmøtebestillingen. Tiltaket antas ikke i spesiell grad

å innebære risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer, og dette vil ivaretas gjennom utarbeidelse av ROS-analyse som vil følge planforslaget som vedlegg, som også vil håndtere evt. rasfare sammen med egen rasfarevurdering. Av egenskapene over er det bruk av areal til selve tiltaket med tilhørende adkomstvei, jf. bokstav b) som vurderes som mest relevant. Veien vil kreve skjæringer i terrenget, og vil ha lav/smål standard. Veitilkomst til tomten er nøye vurdert i tidligere faser av prosjektet. Det vil oppnås god massebalanse og masser vil håndteres lokalt, som del av tilpasningen av tiltaket til landskapet.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) *verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven*
- b) *truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv*
- c) *statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.*
- d) *større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet*
- e) *økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet*
- f) *konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning*
- g) *vesentlig forurensning eller klimagassutslipp*
- h) *risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.*

Tiltakets lokalisering og særlig den visuelle påvirkningen overfor omgivelsene vil være et sentralt tema i planarbeidet videre. Selve tiltaksområdet innebærer ingen forhåndsregistrerte verdier som tilsier at bokstav a) har relevans i denne sammenheng.

Bokstav b) omhandler flere tema, inkl. kulturminner. Det er registrert et kulturminne nord for området, men dette ligger i tilstrekkelig avstand til tiltaket til at det ikke står i fare for å forringes, og slik at det ikke vurderes å utløse KU-plikt iht. forskriften. Den videre planprosessen vil følge opp forutsetningen om at kulturminnet ikke påvirkes av tiltaket som skal reguleres, inkl. også areal til midlertidig rigg og anleggsområde. Kulturminnet er et krigsminne og består av lyskasterbatteri m.m., og har KulturminneID 212687.

Videre når det gjelder bokstav b) er det registrert truede arter i nærområdet jf. artskart.artsdatabanken.no. Dette gjelder åkerrikse, vipe, hettemåke (disse har status som kritisk truet), fiskemåke, sandsvale, gråmåke, gulspurv, grønnfink m.fl. (status som sårbar). Flere av de registrerte truede artene i nærområdet er særlig knyttet til typisk jordbrukslandskap og vassdrag som på Gaupås. Registreringen av vipe i artskart.no er grovmasket og overlapper delvis med tiltaksområdets sørlige del. Tiltaksområdet er delvis utmarksareal i gjengroing (opphørt beite) og løvskog, samt plantet gran. Skogen er ikke registrert som gammel skog, men som eldre (mellom 40-80 år) og noe ungskog jf. kilden.no. Potensialet for sjeldne arter knyttet til skogen som vekststed er ansett som relativt lavt, men både åpne utmarksareal og skog er leveområde og potensielt hekkeområde for truede fugler, som er registrert i nærområdet. Det er ikke kjent at vipe eller åkerrikse hekker

i tiltaksområdet. Tiltaket vil medføre noe tap av natur og leveområde, men de negative virkningene for naturmangfold vurderes ikke å være i et vesentlig omfang eller utløse krav til KU iht. forskriften. Som del av planarbeidet skal det gjøres en vurdering av påvirkning på naturmangfold inkl. befaringer av planområdet i hekketid, samt vurdering opp mot naturmangfoldloven. Dette arbeidet er startet opp, og naturmangfoldvurderingen vil følge planforslaget som eget vedlegg eller som del av planbeskrivelsen. Videre arbeid med naturmangfoldvurdering vil avdekke evt. behov for å ha egen bestemmelse som sikrer mot at anleggsarbeid kan skje i hekketiden, eller andre avbøtende tiltak.

Bokstav d) handler om større omdisponering av LNF og vil være tema i plansammenheng, men vurderes ikke som relevant ift. at det i forskriften er snakk om «områder av stor betydning for landbruksvirksomhet». I dette tilfellet var det tidligere sauebeite i området som nå er avviklet. Videre er omdisponeringen av LNF av begrenset omfang, og det samme gjelder areal registrert som dyrkbar jord (innmarksbeite) i kilden.nibio.no. I friluftssammenheng går det stier i området som man vil videreføre som del av tiltaket. Tiltaksområdet er registrert som del av et lokalt viktig friluftsområde (nærturterreng). Stier i området bærer preg av regelmessig bruk. Plassering av nytt høydebasseng er ikke konflikt med etablerte stier, mens ny tilkomstvei vil overlappe noe med deler av en sti oppover sørvestvent fjellside mot Kistehaugen. Tiltaket regnes ikke å medføre vesentlige virkninger for friluftsliv, ettersom vegen inn i friluftsområdet vil kunne brukes av turgåere og vil bedre tilgjengeligheten noe opp i høyden, og fordi sti på nordøstvendt side fremstår som hovedsti.

Bokstav f) er relevant ut ifra at tiltaket vil ha stor betydning i positiv forstand i sammenheng med vannforsyningssituasjonen i bydelen for fremtiden. Dette tilsier imidlertid ikke at f) utløser KU-plikt.

Bokstav g) og h) er omtalt over, og vurderes ikke å utløse KU-plikt.

Nærmere vurdering etter Vedlegg I

Planer og tiltak som omfattes av forskriftens vedlegg I skal alltid konsekvensutredes. Dette iht. § 6. *Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding.*

Vedlegg 1 pkt. 12 sier følgende:

a) Anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der denne transporten har som mål å motvirke eventuell vannmangel, og der mengden vann som transporteres overstiger 100 millioner m³ pr. år

b) I alle andre tilfeller; konsesjonspliktige anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der den gjennomsnittlige vannmengde i det nedbørfeltet det transporteres vann fra overstiger 2000 millioner m³ pr. år gjennom flere år, og der den transporterte vannmengden overstiger 5% av denne mengden (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 10m).

I begge tilfeller unntas transport av drikkevann gjennom rørledninger.

I dette tilfellet kommer siste ledd til anvendelse ettersom transport av drikkevann vil gå gjennom rørledninger.

Tiltaket omfattes ikke av øvrige punkt i **vedlegg I**, og tiltaket faller ikke på annen måte inn under § 6.

Nærmere vurdering etter Vedlegg II

§ 7. *Planer og tiltak etter andre lover som alltid skal konsekvensutredes, men ikke ha melding*, gjelder tiltak i **vedlegg II** av forskriften.

Vedlegg II pkt. 10 bokstav g) sier følgende: *Demninger og anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann*.

Høydebassenget vurderes i denne sammenheng ikke å fall inn under vedlegg II pkt. 10 bokstav g), fordi det ikke er snakk om demning, og fordi vannlagringen i seg selv ikke vurderes å gi vesentlige virkninger ift. §§ 8 og 10.

Vedlegg II pkt. 10 bokstav j) sier følgende: *Vannledningsanlegg over større avstander*.

Vannledningsanlegget er ikke en del av planarbeidet og pkt. 10. bokstav j) vurderes derfor ikke som relevant i denne sammenheng.

Vedlegg II pkt. 10 bokstav m) sier følgende: *Anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørsfelt*.

Vurderingen av bokstav m) er lik som over, ettersom overføringsanlegget ikke er gjenstand for planarbeidet.

Sentralt i vurderingen etter vedlegg II er om tiltaket er irreversibelt, samt samvirke med andre planlagte og realiserte prosjekter (kumulative virkninger). Tiltaket med betongstøp er å anse som irreversibelt, men tiltaket får ingen kumulative virkninger som er relevante i denne sammenheng. I influensområdet er det ingen andre relevante tiltak som vil *virke sammen* med høydebassenget.

I tillegg gjelder *utvidelser eller endringer* av tiltak nevnt i vedlegg I og II som kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg II pkt. 13. Dette punktet er foreløpig ikke aktuelt, men er verdt å ha med seg i den videre prosessen, dersom videre prosjektering avdekker endrede forutsetninger for det planlagte tiltaket ift. vedlegg I og II, og i tillegg ift. at planarbeidet må dokumentere at tiltaket ikke kan påvirke krigsminnet i uakseptabel grad.

Med vennlig hilsen

Norconsult AS

Truls Eskeland